

**Филолошко-уметнички факултет
(ФИЛУМ), Универзитет у
Крагујевцу**

Дан Африке

11.03.2021. у 11 часова, онлајн

* * *

ИДЕАЛИ ЛЕПОТЕ СЕНЕГАЛСКИХ ЖЕНА

Сен Луј у Сенегалу је необичан град који су основали француски колонијалисти у 17. веку. Главно језгро града налази се на острву на реци Сенегал које је, због очуване аутентичне архитектуре из колонијалног периода, 2000. године стављено под заштиту УНЕСКО-а. Управо у овом делу града уметница Катарина Радовић проналази фризерски салон у коме ће месец дана фотографисати жене, девојке и девојчице како истрајавају у вишечасовним третманима фризирања, често веома непријатним и болним. Прелиставање фотографија Катарине Радовић из серије „Кад престанеш да ме чешљаш, престаћу да те мрзим“ помаже разумевању идеала лепоте сенегалских жена, успостављеним у претколонијално доба, измењеним у 18. веку, у време тзв. *сињара*, жена француско-афричког порекла, и надограђеним утицајем савремених модних часописа и ТВ програма.

***Ивана Војт, кустоскиња, Музеј
афричке уметности, Београд***

**Faculté des Lettres et des Arts,
Université de Kragujevac**

Journée de l'Afrique

le 11 mars 2021 à 11 heures, en ligne

* * *

LES IDEAUX DE BEAUTE DES FEMMES SENEGALAISES

Saint-Louis au Sénégal est une ville tout à fait particulière, fondée par les colonialistes français au XVIIe siècle. Le noyau central de la ville est situé sur une île dans le fleuve du Sénégal, classée, depuis l'an 2000, parmi le patrimoine culturel protégé par l'UNESCO, vu son architecture authentique conservée. C'est dans cette partie de la ville que l'artiste Katarina Radović a découvert un salon de coiffure dans lequel elle allait prendre des photos des femmes, adolescentes et filles qui persistent à subir des traitements de coiffure – souvent désagréables, douloureux même – durant des heures entières. Feuilletter les photographies de Katarina Radović appartenant à la série « Quand que tu arrêtes de me coiffer, j'arrêterai de te détester » aide à comprendre les idéaux de beauté des femmes sénégalaises, inventés à l'époque précoloniale, modifiés au cours du XVIIIe siècle (à l'époque des *signares*, c'est-à-dire des femmes d'origine franco-africaines) et encore sur-construits par l'influence des revues de mode contemporaines et des programmes de télé.

***Ivana Vojt, conservatrice, Musée des
arts africains, Belgrade***

НАЧИН ДРУШТВЕНЕ ОРГАНИЗАЦИЈЕ У МАЛИЈУ

У Малију постоји четрнаест етничких група. Свака од њих се разликује од других по неким специфичним карактеристикама, но имају пуно сличности, нарочито када је реч о значају извесних догађаја, какви су венчање, рођење, смрт, као и обреди и обичаји који се за њих везују. Код свих ових етничких група, систем друштвене организације је такав да се друштвене улоге расподељују у зависности од припадности заједници, од пола, од класе... Друштво додељује мушкарцима и женама сложене улоге, које воде порекло из историје сваке етничке и социјалне групе. У већини ових етничких група, одрастање и васпитање детета праћени су обредима иницијације, од који сваки одговара некој етапи у животу детета.

Занимања и занати важан су део идентитета ових етничких заједница. Тако, заједница Бозо (Bozo) везује се за риболов, Пел (Peuhl) за узгој стоке, Сонинке (Soninké) за трговину, Донсо (Donso) за лов... У овом излагању приказаћемо друштвену организацију ових етничких група у Малију.

***Секу Сиди Диавара,
докторант, Факултет
политичких наука, Београд***

LE SYSTÈME DE L'ORGANISATION SOCIALE AU MALI

Au Mali, il existe (ethnologiquement) 14 ethnies. Chacune de ces 14 ethnies se distingue des autres par des traits spécifiques, mais peuvent avoir des ressemblances et des caractéristiques communes, s'agissant de l'interprétation et de manifestation des certains événements, tels que le mariage, la naissance, la mort et tous les rites et rituels qui s'ensuivent. Des unes aux autres, le système d'organisation est tel que les fonctions sociales se divisent et se partagent en fonction d'entités, de sexe, des classes... La société attribue aux hommes comme aux femmes un statut particulier, qui est inscrit dans et par une multitude des réalités complexes qui tirent leur essence dans l'histoire interne de chaque ethnie ou groupe social.

Dans la plupart d'entre elles (les ethnies), la vie et l'éducation de l'enfant sont faites et accompagnées par des initiations, dont chacune correspond à une étape de la vie de l'enfant. Et entre elles (les ethnies), les professions semblent avoir une identité : les Bozo, la pêche ; les Peuhl, l'élevage ; les Soninkés, le commerce, les Donso, la chasse....

***Sekhou Sidi Diawara,
doctorant, Faculté des sciences
politiques, Belgrade***

АФРИЧКА КУЛТУРА У ПОЕЗИЈИ ЛЕПОЛДА СЕДАРА СЕНГОРА

Први француски академик пореклом из Африке, борац за прослављање афричког идентитета (покрет црнаштва, фр. *négritude*), један од идејних твораца Међународне организације Франкофоније, Леополд Седар Сенгор у поезију на француском језику уводи ритам и мелодику афричког усменог стваралаштва, као и речи из афричких језика који се говоре у Сенегалу, првенствено малинкеа. Тако, појмови попут *коре* (тзв. афричке харфе, направљене од тикве *калабаи*), *балафона* (музичког инструмента налик ксилофону), *тамтама*, *гриота* (казивача усменог стваралаштва и историје) и многи други умели су да збуне читаоце тога времена, но обележили су Сенгорову поезију. Сенгор је не само приближио франкофоним читаоцима културу Африке, већ је и обогатио француски језик новим речима и појмовима, што је тенденција коју ће франкофони писци из Африке још наставити. У овоме излагању настојимо да протумачимо елементе афричке културе који су присутни у Сенгоровој поезији и који су њен неизоставни део.

***Др Марија Панић,
Филолошко-уметнички
факултет, Крагујевац***

La culture africaine dans la poésie de Léopold Sédar Senghor

Premier académicien français d'origine africaine, pionnier pour la revendication de l'identité culturelle africaine (*négritude*), un des pères fondateurs de l'Organisation internationale de la Francophonie, Léopold Sédar Senghor a introduit dans la poésie française le rythme et la mélodie de la tradition littéraire orale africaine, ainsi que les mots appartenant aux langues parlées au Sénégal, notamment le malinké. De cette façon, les mots tels que la *kora* (la « harpe africaine », instrument de musique à cordes fabriquée à partir de la calebasse), *balafon* (instrument de percussion semblable au xylophone), *tam-tam*, *griots* (dépositaires de la tradition orale) et beaucoup d'autres ont pu provoquer la confusion de lecteurs de cette époque ; ils ont toutefois indubitablement marqué la poésie de Senghor. Ce grand poète n'a pas seulement rapproché la culture de l'Afrique aux lecteurs francophones, mais il a aussi enrichi la langue française de nombreux mots et notions, tendance qui s'est encore poursuivie par des auteurs francophones d'origine africaine. Dans la présente intervention, nous tentons d'interpréter les éléments de culture africaine, incontournables dans la poésie de Senghor.

***Dr Marija Panić, Faculté des
Lettres et des Arts, Kragujevac***